

Практична реалізація політики академічної доброчесності у закладі освіти

Питання дотримання академічної доброчесності має систематично розглядатись на нарадах, засіданнях педагогічної ради та шкільних методичних об'єднань. Для його моніторингу адміністрація школи може організувати опитування педагогічних працівників, учнів та їхніх батьків, проводити спостереження під час уроків.

Розробка внутрішнього положення закладу про академічну доброчесність

За власним вибором школа може включити питання академічної доброчесності до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (як окрему норму) або розробити Положення про академічну доброчесність за участю всіх учасників освітнього процесу. Цей документ може включати такі складові:

- правові та етичні принципи академічної доброчесності в закладі освіти;
- перелік можливих порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності;
- інформаційні заходи з формування академічної доброчесності та попередження фактів її порушення;
- порядок реагування закладу освіти на можливі факти порушення академічної доброчесності та можливі види відповідальності за ці порушення;
- порядок оскарження рішень про притягнення до академічної відповідальності.

Ці правила мають бути оприлюднено, роз'яснено і доведено до відома всіх учасників освітнього процесу.

Нормативні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учнями

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Закон України «Про освіту»

Кожен здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності, яка реалізується через такі компоненти:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для учнів із ООП враховуються їхні індивідуальні потреби та можливості). Індивідуальне завдання має бути виконано особисто школярем, групові завдання – лише визначеною групою учнів, без втручання інших осіб;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності учнями визначено:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – часткове або повне оприлюднення власних раніше отриманих результатів як нових;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- хабарництво – надання чи пропозиція щодо надання благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання;
- використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів; проходження процедури оцінювання результатів навчання замість інших осіб.

За порушення академічної доброчесності школярі можуть бути притягнені до такої **академічної відповідальності**:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рішення про притягнення до академічної відповідальності учня може приймати вчитель, який виявив порушення, або педагогічна рада відповідно до внутрішніх положень закладу освіти. Слід зазначити, що таке рішення може бути оскаржено здобувачем освіти у відповідному порядку.

Види застосованої академічної відповідальності мають бути співмірними із вчиненими порушеннями учнів, за одне порушення може бути застосовано лише один із них.

Питання щодо вимог законодавства до академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів і механізми її забезпечення включено до нової [Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти](#). Якщо ви бажаєте дізнатися більше про академічну доброчесність та інші новації, які в тому числі запроваджує і цей документ, перегляньте вебінар Любові Цукор [«Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників: про що говорить законодавство»](#).

